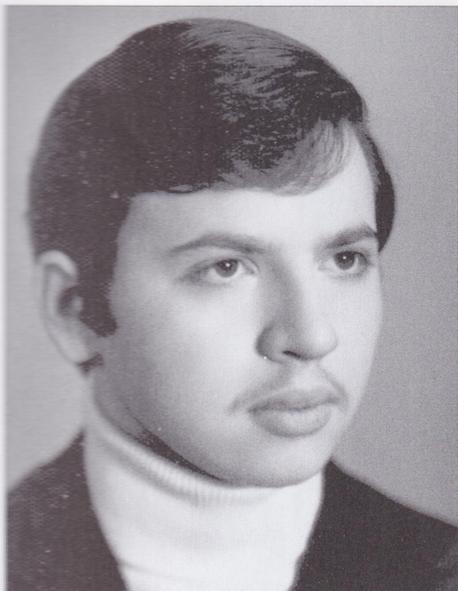

с направлением своих стремлений и уже в восьмом или девятом классе успешно выступал на сцене как исполнитель гуморесок Остапа Вишни, сыграл свою первую роль на большой сцене в постановке «Олеси» Куприна. Этот спектакль ставил с театральным коллективом ДКЦ города Здолбунова в то время артист Ровенского музыкально-драматического театра, а впоследствии мой куратор и наставник и заведующий кафедрой Игорь Федорович Жилинский.

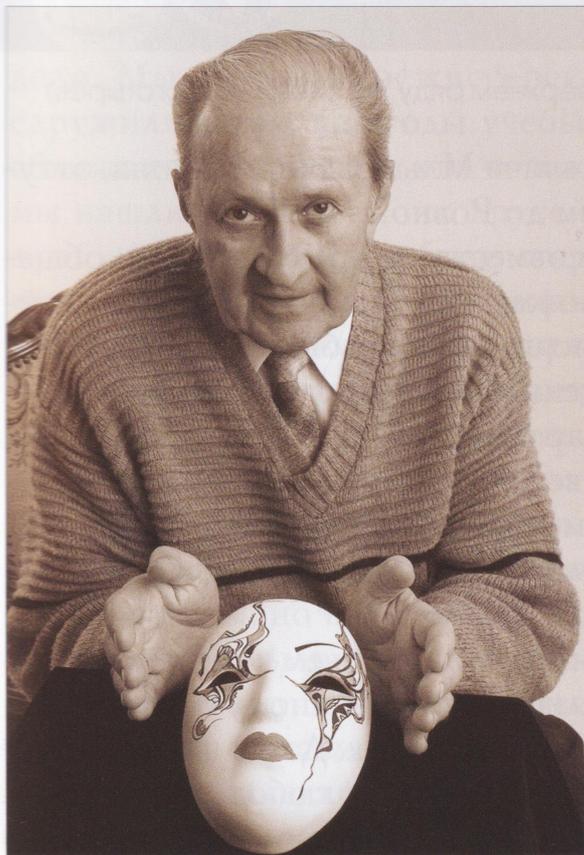
Первая роль. «Олеся» А. Куприна. Постановка Игоря Жилинского. Здолбунов, 1971 г.

Випускник школы,
1972 г.

Так состоялась первая настоящая встреча с театром. Мы восхищались своим режиссером. Он казалось умел все – читать, играть, танцевать, прекрасно рисовал декорации, записывал музыку, подшивал костюмы, гримировал нас. Я благодарен судьбе, которая позволила нам встретиться, и своему Учителю, который научил тащить не домой, а из дому – на кафедру. Святое отношение к сцене, к алтарю, к эшафоту, на который актер выходит, чтобы отдать всего себя в роли толпе зрителей, воспитано с молодых ногтей Игорем Федоровичем и моими педагогами по специальности – Тамарой Михайловной Магадовой и Ярославом Федоровичем Бабием.

Надо бы вспомнить институт и сознательное становление в профессии, но после посвящения в студенты на следующий день мы в рабочей (ватники, перчатки, сапоги) форме и в боевой готовности прямо от корпуса на Московской, 12, погрузились в автобусы и уехали на целый месяц в колхоз – убирать картошку. Мы жили все вместе в огромном

Игор Федорович Жилинский

Тамара Михайловна Магадова

Состоялась премьера дипломного спектакля по пьесе Я. Сегеля «Я всегда улыбаюсь». Режиссеры-постановщики Владимир Богатырев и Нина Вознюк. Вместе с однокурсниками Владимир Богатырев (крайний справа, присел). В центре – руководители курса Ярослав Бабий и Тамара Магадова, над ними (за афишей) – заведующий кафедрой профессор Николай Йосипенко и декан факультета Дмитрий Михайлов. Второй справа – руководитель курса Игорь Жилинский. Выпуск 1976 г.

еще в школе, а продолжил на сцене актового зала на Московской, где в моем оформлении, практически изготовленном собственными руками шли курсовые спектакли – «Золушка» Е. Шварца, «Дом Бернарды Альбы» Федерико Гарсиа Лорки, «Я всегда улыбаюсь...» Якова Сегеля. Последний спектакль был дипломным, выпускным, мы его выпускали вместе с Ниной Вознюк. У меня остались очень теплые и трогательные воспоминания и о репетициях, и о наших педагогах, с которыми конечно не всегда все было гладко.

Несмотря на то, что мы были институтом культуры, на нашей кафедре существовала атмосфера настоящего театрального вуза, с репетициями до поздней ночи, с театральными капустниками, с праздничными сдачами спектаклей и работ по сценической речи, сценическому движению. Педагоги были молодые – не очень опытные, но страстно любящие театр, преданные театру беззаветно и не растратившие свою творческую энергию, поэтому они щедро дарили нам свои творческие идеи, смело экспериментировали в постановках и не боялись ошибиться.

Заведующий кафедрой Лопандя Валерий Николаевич – человек

достаточно сложный, бескомпромиссный, очень грамотный и страстно влюбленный в свое дело строил кафедру, залы, аудитории, гримировочные, студии и радиорубку, регуляторы освещения сам своими руками вместе со студентами и мастером на все руки Семеном Михайловичем Шрайбманом. Актный зал в главном корпусе, сварная конструкция в рубке, проводка под полом зрительного зала и развеска осветительной аппаратуры (некоторые прожектора так и висят еще с тех самых пор) – это все до сих пор сохранилось в том виде, как строили его основатели и корифеи кафедры.

Самыми опытными были кроме заведующего Любовь Павловна Стыхун – она к нам пришла из Дубновского культурно-просветительного училища, где преподавала и Игорь Федорович Жилинский, который к тому времени не работал уже в театре, но поддерживал с ним теснейшую связь. Лопандя тогда руководил народным театром в ДК железной дороги – на театральной площади – там был достаточно большой зал и удобная сцена с хорошим по тем временам освещением. Многие наши спектакли шли также на этой сцене, какие-то показы, концерты и мы были вхожи и в этот очаг культуры. Во время реконструкции улицы Соборной этот монументальный еще польской постройки ДК снесли, и на этом месте очередной торгово-офисное здание.

Выпускники Харьковского института культуры – «бурсы», так как главный корпус до сих пор стоит на Бурсацком спуске по пути из центра к Благовещенскому базару, стали на кафедру собирать своих однокурсников и других выпускников этого старейшего в Украине вуза культуры. Постепенно на кафедре появлялись новые и новые преподаватели – Виктор Петрович Котов, Наталья Григорьевна Серебрянникова, Александр Петрович Лунин, Федор Павлович Герладжи, Татьяна Волобуева, супруги Анистратенко, Аурелиан Дионизиевич Тушинский, Владимир Борисович Данченко и другие. Некоторые работали недолго – год-два, кто-то несколько раз избирался по конкурсу (каждые пять лет – конкурс). Кто-то приходил, пробовал преподавать – и уходил, потому что одно дело уметь самому играть или ставить – и другое дело – уметь научить другого читать, видеть, слышать, думать, ставить спектакли, работать с людьми. Многие актеры, не покидая любимой сцены, пробовали передать свои знания умения и опыт несмышленной творческой поросли. На кафедре в разное время работали Лина Тимофеевна Изарова, Нина Егоровна Николаева, Владимир Адольфович Снежный, Сергей Бондарук, Александр Степанович Олексюк, Ярослав Федорович Бабий, Анатолий Иванович Романюк, Петр Дмитриевич Лисничук, Станислав Лозовский и другие актеры и режиссеры. Я не ставил перед собой задачу вспомнить всех – кто вспомнился.

Из ролей, которые я играл в студенческие годы, помню очень немно-

гие – те, которые считают удачными, и те, которые связаны с какими-то курьезами на сцене. Первая большая роль – роль Короля в «Золушке» на втором курсе. Это ничего, что Золушка – балерина Элла Крылова была на две головы меня выше, я радостно играл маленького Гарина из известного фильма, конечно в меру своих юношеских представлений о старых чудаковатых Королях. Эдакий живчик-бодрячок в картонной короне и красной мантии бегал, суетился, всеми командовал и на всех орал и обижался до слез, как капризный ребенок. Вторая моя роль в этом же спектакле был Капрал в сапогах скороходах. Говорили, что этот тупой и хитрый одновременно вояка мне удавался больше, чем Король, но проверить это сложно. Кстати, когда я более чем через 30 лет рискнул опять поставить «Золушку», и уже на новом уровне постановочной техники опять использовал проекции, параллель была почти такая же, как и в нашем курсовом спектакле. На премьеру пришла мой педагог Тамара Михайловна Магадова, посмотрела весь спектакль и после него сказала мне «Теперь я простила тебе все...».

Второй и последней моей актерской удачей на студенческой сцене была роль старого еврея-фотографа в дипломном спектакле «Я всегда улыбаюсь...». Мне в ту пору было как раз 20 лет, почти 21, для роли не

В. Богатырев: «Мои любимые сокурсники. Выпуск кафедры 1976 года».

Третий справа – педагог Игорь Жилинский

К первой своей лекции я готовился месяц. Я изучил программу курса – в то время были типовые программы курса для каждой дисциплины и типовые учебные планы, по которым учились и у нас, в Киеве, и в Барнауле, и в Хабаровске, потому перевод из одного вуза в другой – это было элементарно. Написанные мною тезисы-конспекты лекции проверял лично заведующий кафедрой профессор Йосипенко, ставил на них свою подпись, и только тогда допускал меня до студентов. Я был очень молод, даже усы толком еще не росли – а студенты, особенно заочники были гораздо старше. Меня это беспокоило и я всячески добавлял себе возраст: пытался отрастить бороду, потом носил ее многие годы, носил мешковатые костюмы и непременно – галстуки.

Первые годы – самые трудные, как говорил мой очень уважаемый коллега Виктор Афанасьевич Ильев: «Первых сорок лет трудно, а потом – привыкаешь...». Я благодарен своим учителям и коллегам, которые тогда поддерживали меня, помогали советами, оберегали от непродуманных поступков и опрометчиво высказанных суждений. Мне все-таки было легче – меня педагоги знали, я знал всех на кафедре, правда студенты старших курсов, с которыми мы вместе учились – в коридоре могли похлопать по плечу – привет, Володя! Наверное, с тех времен это отсут-

Педагоги кафедры, 80-е годы (слева направо сидят): Мария Игнатюк, Любовь Стыхун, Валерий Лопандя, Виктор Котов, Тамара Магадова, Яна Черныцкая (лаборантка кафедры); стоят: второй слева – Владимир Пальман, далее – Игорь Жилинский, Виктор Ильев, Владимир Богатырёв, Надежда Сынякова, Лариса Степанец, Ирина Кинас

невміння врахувати безліч суб'єктивних факторів, а прагнення будь-якою ціною зробити найкраще для загальної справи, багато факторів разом зійшлося і призвели до того, що на четвертому році мого керування мене спробували зняти.

Мені дуже не хочеться згадувати те засідання кафедри і ті слова, які казали мені люди, яких вже немає на цьому світі, але після того я пішов до ректора і написав заяву на звільнення за власним бажанням. Він її узяв, але запропонував мені змінити оточення і поїхати на факультет підвищення кваліфікації до Ленінграду. Так через страждання і стрес я мав можливість спілкуватися зі справжнім мистецтвом, з видатними театральними педагогами, отримав неоціненний досвід, знайшов нових друзів з усього Союзу. А ще я зрозумів, що найстрашніше в житті людини – це коли тебе зраджують ті, кого ти вважав своїми найближчими друзями. Причому вони не мають з того ніякої вигоди, бо в цьому випадку їх можна зрозуміти і вибачити. Немає страшнішого ворога, ніж найближчий твій друг...

За часів завідування кафедрою Віктора Опанасовича Ільєва, якого я зустрів на конференції в Москві (він у той час працював доцентом Пермського державного інституту культури) і переманив до нас в Рівне, я почувався дуже комфортно. Виконавець я сумлінний, тож в ситуації, коли мені ні за що не треба було відповідати, робив набагато більше, ніж вимагалось: встигав писати програмки, методички, ставити вистави

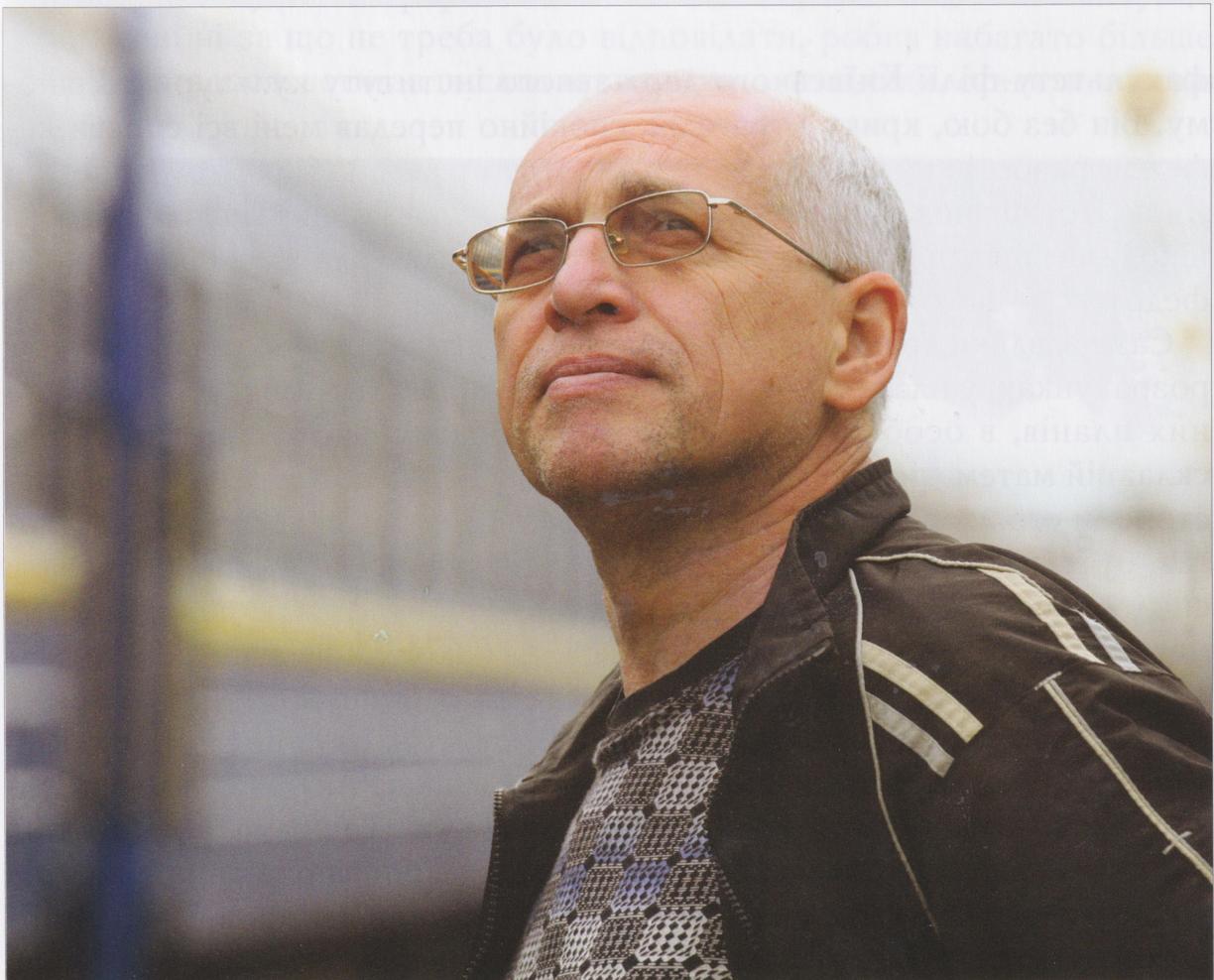

Курс В. О. Ільєва, 1988-1993 рр. Випускники-режисери з педагогами кафедри І. Ф. Жилінським і Л. П. Стихун, керівниками курсу В. О. Ільєвим і В. О. Богатирьовим після вручення дипломів

ТАЛАНОВИТИХ ЛЮДЕЙ БАГАТО НЕ БУВАЄ

Усе в житті минає, минають дні, минають ночі і Соломон написав на своїй обручці – «Усе мине, і це теж...». Коли озираєшся в минуле, то щось пригадується дуже яскраво, щось – неясними тінями, а щось і хотів би забути, але воно час від часу виринає і нагадує про себе... В якомусь дуже ліричному настрої я намагаюся пригадати свою появу на кафедрі після захисту дисертації, але нічого з того не виходить. Пам'ятаю тільки, що до захисту мене ніяк не хотіли переводити на посаду старшого викладача і це теж було одним із стимулів, щоб пришвидшити процес. Я ж до того часу вже встиг попрацювати більше десяти років.

Призначення на посаду завідувача кафедрою відбулося якось само собою, буденно, без якихось особливих стресів та ритуалів. З ритуалами мене потім знімали всією кафедрою, але це вже потім... Тоді вже кафедрою завідував Ігор Федорович Жилінський, мій «хресний батько», бо саме він мене узяв в свій театральний гурток і напоумив не їхати в Київ або ж Харків, хоча наміри вже були, а вступати до щойно створеного

що справді божевільні ті, хто править світом і диктує іншим свою волю, бо вони готові заради грошей на будь-які вчинки.

«Дивна місіс Севідж» вводить нас у світ людських стосунків, де протиставлено звирячій жадобі наживи й жорстокості – делікатність, співчуття, турботу про благо іншого. Фінал постановки, коли на мить здійснюються заповітні мрії героїв п'єси, зворушив до сліз, не залишив байдужим жодного глядача в залі.

Головну роль у прем'єрі виконала незмінний упродовж тривалого часу художній керівник і режисер-постановник цього театру Атталія Гаврюшенко. Особистість цієї чарівної жінки, яка не приховує свого віку, взагалі явище унікальне, бо 35 років керувати театральним аматорським колективом здатний не кожен, її життя невіддільне від театру, так само як молодіжний театр (колись студентський театр педінституту) невіддільний від її долі. Про неї можна сказати, що своє життя повністю віддала театру та багатьом учням – колишнім і теперішнім акторам молодіжки. Та головне в цьому театрі – не уроки акторської майстерності, а уроки людяності й доброти, той світлий заряд любові до людини й віри в неї, який несуть постановки Атталії Матвіївни.

Хочеться ще раз щиро привітати колектив театру з новою прем'єрою, Ату Матвіївну – з новою роллю, та побажати всім міцного здоров'я, творчої наснаги, нових постановок і вдячного глядача! Нехай ще довго будуть у нашому місті такі чудові театральні уроки доброти!

Володимир БОГАТИРЬОВ,
завідувач кафедри театральної режисури РДГУ,
«Сім днів», 6 квітня 2007 р.

Служитель Мельпомени

8 березня 2009 року відзначив своє 80-річчя один із зачинателів театральної освіти на Рівненщині, актор Рівненського музично-драматичного театру, театрознавець, викладач і колишній завідувач кафедри режисури та майстерності Рівненського державного інституту культури Ігор Жилінський.

Його ім'я добре відоме численним шанувальникам театального мистецтва, створені ним образи у кращих виставах 60-70-х років – це сильні, вольові, пристрасні постаті. Серед його ролей – Незнамов («Без вини винні» О. Островського), Степан («Маруся Богуславка» М. Старицького), Паріс («Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра). До низки вистав Ігор Федорович зробив художнє оформлення, адже він прекрасно малює.

Мало хто знав, що цей скромний, інтелігентний, завжди дуже елегантний і усміхнений чоловік має дві вищі театральні освіти – студію імені М. Щепкіна при Московському малому театрі та Київський театральний інститут ім. І. К. Карпенка-Карого, де Жилінський здобув професію

театрознавця. Його знання театру – це знання і вміння – практика, актора, режисера і художника, підкріплені ерудицією теоретика театру, театрознавця, дослідника історії театрів Рівненщини.

Понад 35 років свої знання і вміння Ігор Федорович передавав студентам Рівненського інституту культури, а згодом – Рівненського державного гуманітарного університету, де працював старшим викладачем кафедри театральної режисури.

Протягом 10 років він очолював кафедру, виховував майбутніх акторів і режисерів драматичного театру. За довгі роки педагогічної діяльності Ігоря Федоровича десятки його учнів стали відомими акторами і режисерами, театральними педагогами, викладачами училищ та інститутів культури і мистецтв. Ігоря Федоровича вирізняє не лише глибоке і ґрунтовне знання театральної справи, а головним чином його безмежна любов до театру, відданість своїй професії, служіння музі театру Мельпомені всіма своїми силами й усім талантом, даним від Бога.

Цю любов «до мистецтва в собі, а не до себе у мистецтві» за виразом К. Станіславського Ігор Федорович не втомлювався прищеплювати всім своїм учням, починаючи з першого курсу. Кожен, хто хоч раз зустрівся з ним на лекціях, почув його схвильовані розповіді про вистави й акторів, надовго зберіг світло цієї любові до професії.

Деякий час тому в тижневику «VIP» було надруковано низку статей з історії Рівненського театру й міста Рівного, написаних Ігорем Жилінським. Зараз він готує до видання монографію, продовжує невтомно працювати, передавати нам свої спогади і враження очевидця й учасника багатьох подій. Від імені учнів і колег Ігоря Федоровича хотілось би ще раз привітати його, побажати творчого довголіття, міцного здоров'я та реалізації численних творчих планів.

Володимир БОГАТИРЬОВ,
завідувач кафедри театральної режисури РДГУ,
«Сім днів», 2009 р.

Сцена – її життя

Майже півстоліття служить Мельпомені одна з найвідоміших актрис Рівненського академічного музично-драматичного театру, заслужена артистка України Ліна Ізарова-Мельничук.

Юнкою вона прийшла до Рівненського музично-драматичного театру після закінчення Київського інституту театального мистецтва імені І.К. Карпенка-Карого. Відразу вразила довгою чорною косою, тонкою талією і величезними очима, а головне – життєрадісністю. Бісики в очах так і лишилися на все життя.

За ці роки Ліна Тимофіївна стільки зіграла різних, не схожих одна на одну жіночих доль. У її доробку – образи Лесі Українки, княгині Ост-

Пам'ятне фото
на стіні
в робочому
кабінеті
Володимира
Богатирьова
з улюбленим
курсом і педа-
гогами
кафедри

Педагоги кафедри разом зі студентами. У першому ряду (справа наліво):
Лариса Степанець, Ігор Жилінський, Тамара Магадова, Сергій Гержик;
у другому ряду серед студентів – Любов Стихун та Володимир Богатирьов,
випуск 1980-1984 навчальних років